

Nova finančna perspektiva EU kot priložnost za razvoj komunalnega gospodarstva – kako jo bomo izkoristili?

4. Problemska konferenca komunalnega gospodarstva

Leon Behin

Direktorat za vode in investicije

Ministrstvo za okolje in prostor

VSEBINA

- Črpanje EU sredstev (OP ROPI 2007-2013) kot možni vir zmanjševanja dezinvestiranja v preteklosti
- Programsko obdobje 2014- 2020 kot možen vir financiranja komunalne infrastrukture v prihodnje
- Vpliv nove in posodobljene infrastrukture na ceno in vrednost

OP ROPI 2007 – 2013

Razvojna prioriteta/prednostna usmeritev	Sredstva EU v EUR	% OP
1. Železniška infrastruktura	449.567.581	29
2. Cestna, pomorska in letalska infrastruktura - KS	220.930.911	14
3. Prometna infrastruktura - ESRR	165.529.886	10
4. Ravnanje s komunalnimi odpadki	155.568.426	10
5. Varstvo okolja - področje voda	392.923.166	25
6. Trajnostna energija	159.886.553	10
7. Tehnična pomoč - Kohezijski sklad	32.693.221	2
Skupaj	1.577.099.744	100

MKO

- Prejemniki (upravičenci) sredstev so občine – lokalna javna infrastruktura in MKO

Odvajanje in čiščenje odpadnih vod	183.282.780
Oskrba s pitno vodo	135.407.344
Zmanjšanje škodljivega delovanja voda	74.233.042

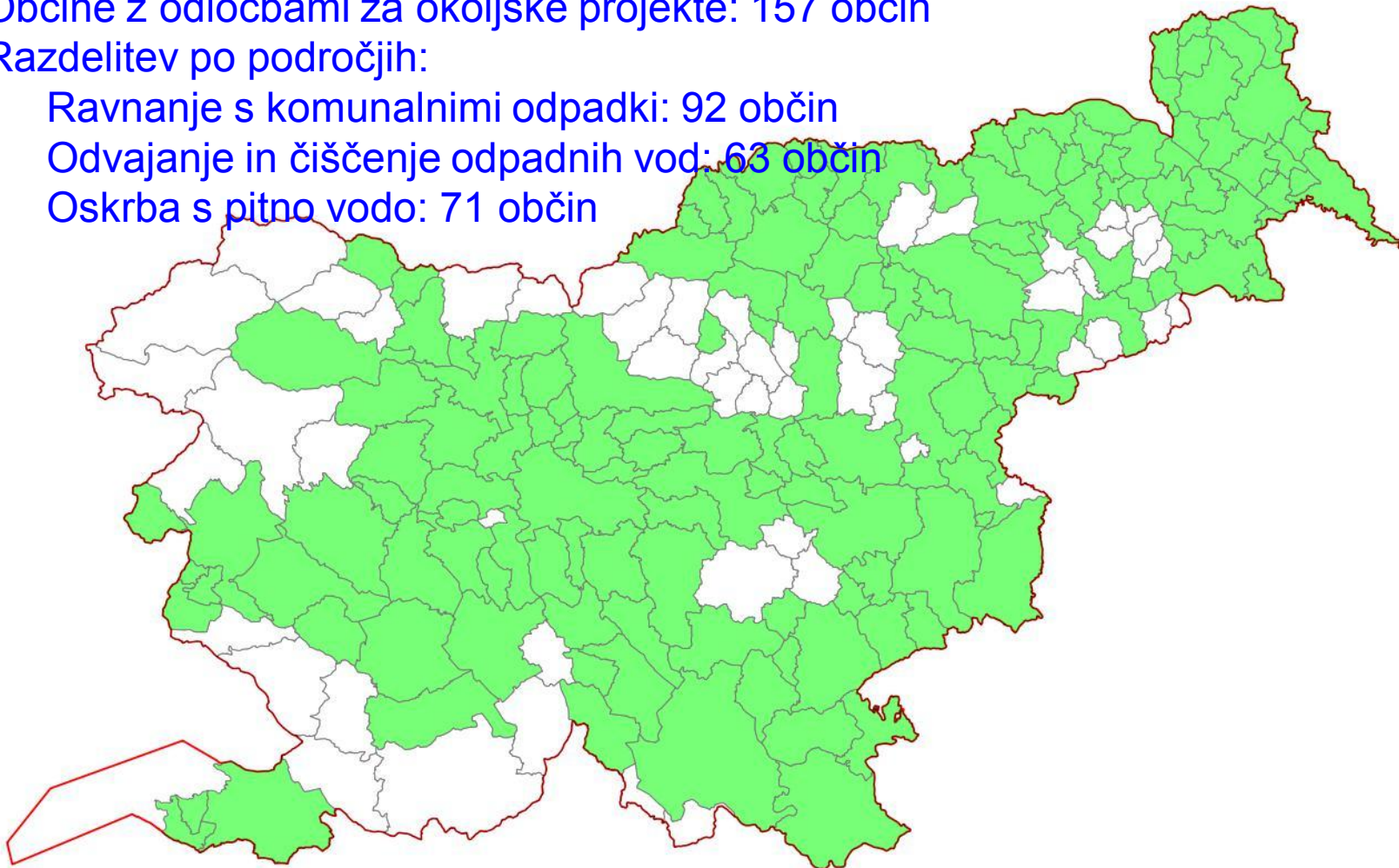

Občine z odločbami OP ROPI

Občine z odločbami za okoljske projekte: 157 občin

Razdelitev po področjih:

- Ravnanje s komunalnimi odpadki: 92 občin
- Odvajanje in čiščenje odpadnih vod: 63 občin
- Oskrba s pitno vodo: 71 občin

Fizični kazalniki projektov v izvajanju

Ravnanje z odpadki			Odvajanje in čiščenje		
Odlagališča (m3)	Objekt za mehansko biološko predelavo preostanka odpadkov (t/leto)	Zmanjšanje količine odloženih nenevarnih odpadkov (t/leto)	Število ČN	Kapaciteta ČN (PE)	Dolžina kanalizacije (v m)
1.035.000	118.000	101.834	43	621.150	672.038

Pitna voda			Izboljšanje stanja okolja		
Dodatno prebivalstvo, ki bo deležno boljše in varnejše oskrbe s pitno vodo	Dolžina cevovodov (v m)	Št. vodohranov	Število prebivalcev, ki bo imelo korist od ukrepov	Zmanjšanje poplavno ogroženih območij (ha)	Nova ali nadgrajena merilna mesta za spremljanje stanja okolja
382.161	1.195.451	74	32.436	3.775	283

Odločbe o dodelitvi sredstev za okoljske projekte OP ROPI -1

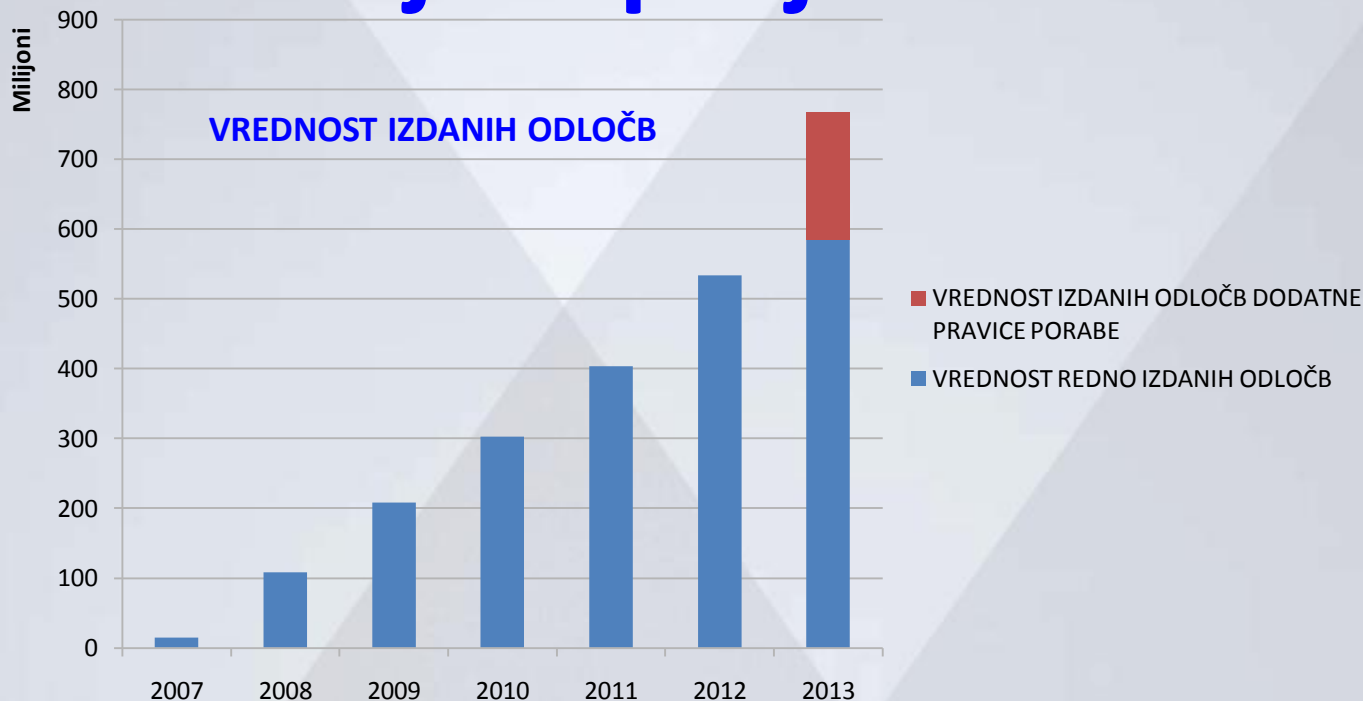

	SKUPAJ
ŠTEVILO IZDANIH REDNIH ODLOČB	36
IZDANE ODLOČBE DODATNIH PRAVIC PORABE	14

Odločbe o dodelitvi EU sredstev za okoljske projekte OP ROPI -2

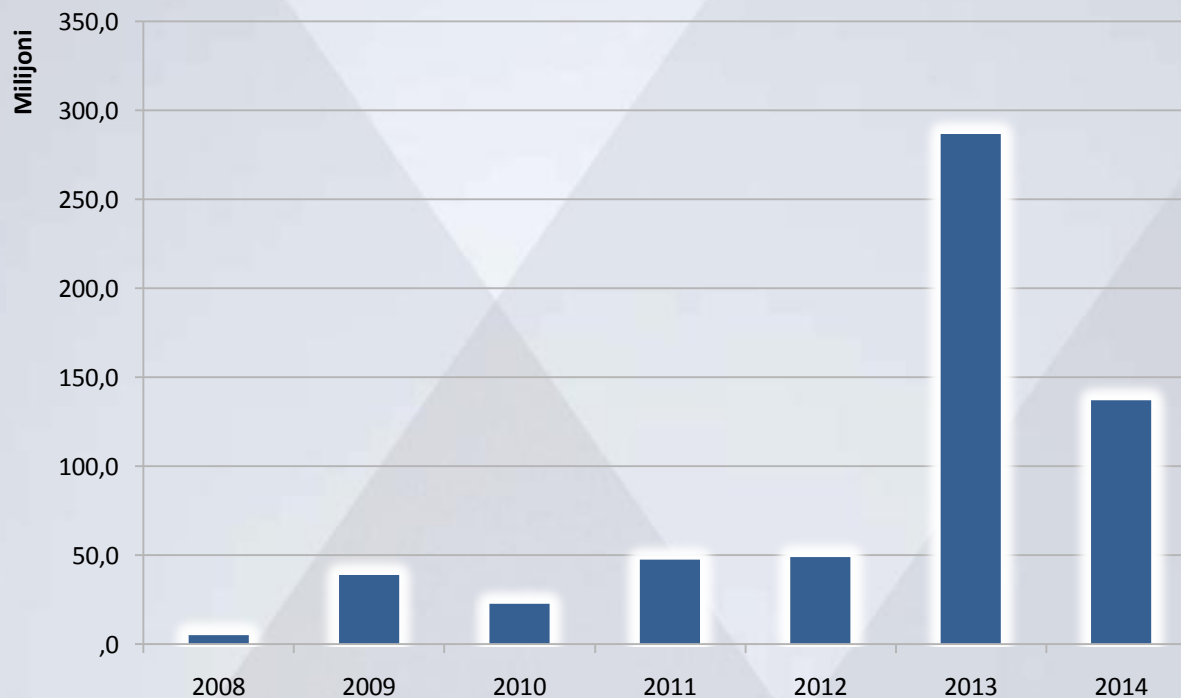
	SKUPAJ (EUR – EU DEL)
VREDNOST IZDANIH REDNIH ODLOČB	584.767.398,76
VREDNOST IZDANIH ODLOČB DODATNIH PRAVIC PORABE	182.557.759,44
SKUPAJ	767.325.158,20

Pogodbe o sofinanciranju -1

Vrednost podpisanih pogodb (EUR - EU del)

Leto	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
EU delež	5.241.586	38.946.824	22.661.486	47.436.771	49.036.959	286.737.321	137.220.522

Pogodbe o sofinanciranju -2

EU delež

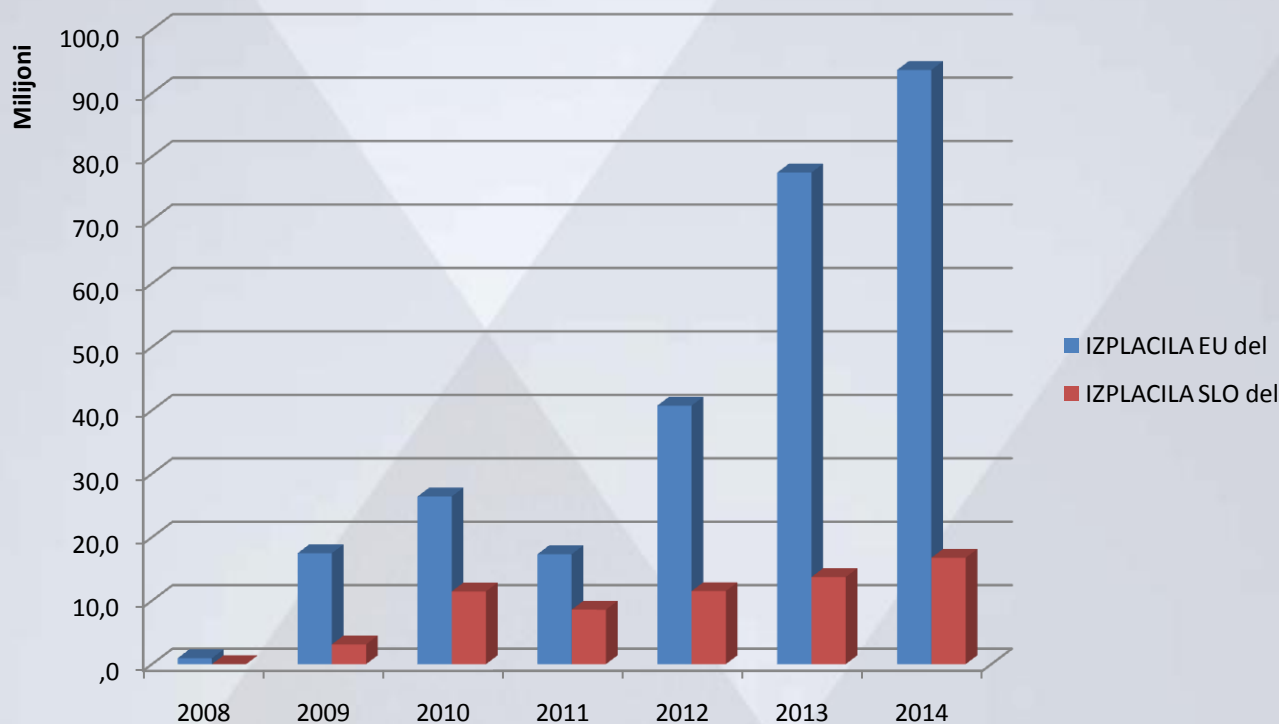

Leto	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
EU delež	5.241.586	44.188.410	66.849.896	134.186.668	214.427.845	514.065.166	651.285.688

Črpanje

– izvedena izplačila iz proračuna RS za okoljsko infrastrukturo v okviru OP ROPI

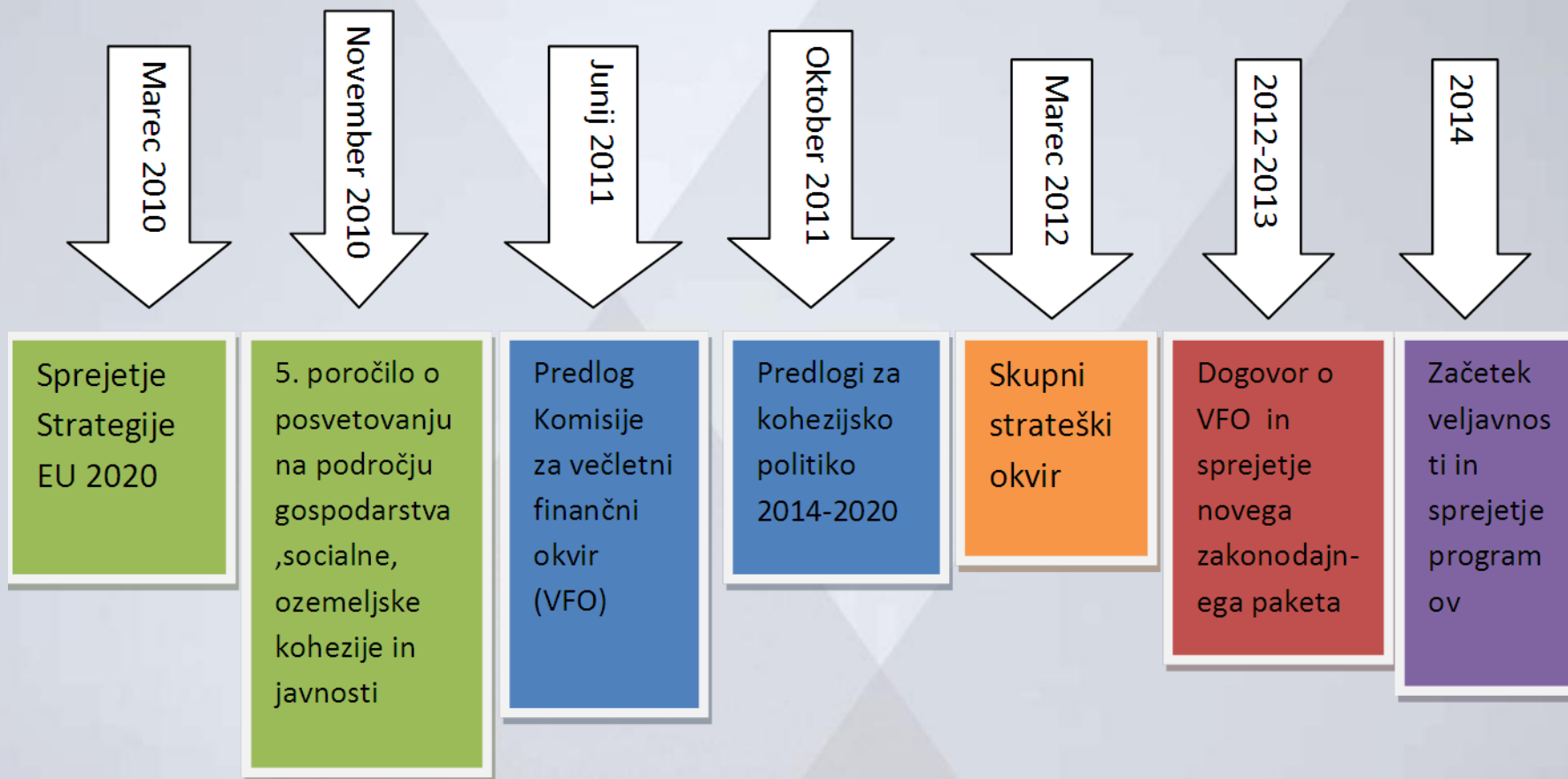

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014 (DO SEPTEMBRA)
IZPLACILA EU DEL	942.836	17.484.373	26.420.333	17.322.143	40.743.666	77.478.117	93.652.323
IZPLACILA SLO DEL		3.112.590	11.462.636	8.583.610	11.505.422	13.725.940	16.766.965

Programsko obdobje 2014 - 2020 ⁻¹

Programsko obdobje 2014 - 2020 ⁻²

Po dolgotrajnih pogajanjih je bil na zasedanju Evropskega sveta **7.–8. februarja 2013 v Bruslju dosežen kompromisni dogovor** o večletnem finančnem okviru EU 2014–2020.

Skladno z dogovorom znaša obseg naslednjega večletnega finančnega okvira **960 milijard EUR oziroma 1,00% BND EU-28**. Obseg je sicer občutno manjši od predloga Evropske komisije (1.033 milijard EUR oz. 1,08% BND).

V primerjavi s tekočim obdobjem se obseg naslednjega finančnega okvira zmanjšuje za -3,5%.

Programsko obdobje 2014 - 2020 ⁻³

Skladno z dogovorom naj bi unija v obdobju 2014–2020 bistveno **več sredstev** namenila **področjem konkurenčnosti in zaposlovanja (+37%)** ter **varnosti in državljanstva (+27%)**, več naj bi bilo namenjeno tudi **zunanjim odnosom EU (+3%)**.

Na drugi strani se opazno zmanjšujejo sredstva dveh največjih politik EU – kohezijske politike (-8%) in skupne kmetijske politike (-11 %).

Slovenija v obdobju 2014–2020 razpolaga z okvirno 3,255 milijarde evrov sredstev iz evropskih strukturnih skladov in Kohezijskega sklada, od česar je 159,8 milijona evrov namenjenih Instrumentom za povezovanje Evrope (za področje prometa) in 64 milijonov evrov za programe Evropskega teritorialnega sodelovanja.

Programsko obdobje 2014 - 2020 -4

Večletnem finančnem okvirju (VFO) za obdobje 2014-2020: t.i. proračun za strategijo EU 2020. določa temeljni okvir za evropske politike v naslednjih sedmih letih in osnovo za sprejemanje letnih proračunov EU. Glavne značilnosti naslednjega VFO so:

- **Poenostavitev izvajanja politik**
- **Osredotočenje na rezultate:** Splošni in programsko specifični kazalniki, poročanje, spremljanje in ocenjevanje
- **Okvir uspešnosti za vse programe:** Jasni in izmerljivi mejniki in cilji
- **Rezerva za uspešnost:** 5 % nacionalnih dodelitev (s strani držav članic, skladov in vrst regij)
- **Predhodna pogojenost:** Zagotavljanje pogojev za učinkovito vlaganje
- **Makroekonomska pogojenost:** Približevanje novemu gospodarskemu upravljanju
- **Povečanje vpliva financiranja EU**

Izhodišča strategije razvoja Slovenije - prioritete

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Znanje

- Promocija podjetništva kot pozitivne vrednote na vseh stopnjah izobraževanja.
- Spodbujanje vseživljenjskega učenja in dvig ključnih in poklicnih kompetenc.
- Povezovanje sistema izobraževanja in dela za večjo konkurenčnost.
- Spodbujanje odlične znanosti, aplikativnih raziskovalnih in razvojnih projektov.

Podjetnost

- Zagotoviti ugodne finančne vire za podjetja, tehnološka opremljenost podjetij.
- Povečati vlaganja in izkoriščenost vlaganj v R&R
- Infrastruktura za večjo konkurenčnost.
- Socialno podjetništvo.
- Zaščita intelektualne lastnine in izkoriščanje njene uporabe za gospodarski in družbeni napredek.
- Spodbujati internacionalizacijo podjetij.
- Spodbujati kreativne industrije.

Zeleno

- Investicije na področju URE/OVE, snovne učinkovitosti, okoljsko odgovornega turizma, okoljske infrastrukture, prehranske samooskrbe, za dvig konkurenčnosti gozdarstva. Itd).

Vključujoča družba

- Spodbujanje razvoja novih storitev na področju socialnih storitev, storitev za starejše, zdravstvo in turizem, dolgotrajna oskrba,...

Učinkovit javni sektor in pravna država

- Ukrepi za zagotavljanja pravnega reda, zaupanja v pravno državo in institucije.
- Boljše poslovno in zakonodajno okolje ter učinkovita in moderna javna uprava.

Okvirna razdelitev sredstev v novi finančni perspektivi za izvajanje kohezijske politike EU 2014 – 2020

**SLOVENIJA KOT CELOTA:
KOHEZIJSKI SKLAD = 1060 mio EUR**

**ZAHODNA SLO: 860 mio EUR
v tem ESRR okoli 60% in ESF okoli 40%**

**VZHODNA SLO: 1260 mio EUR
v tem ESRR okoli 70% in ESF okoli 30%**

Financiranja komunalne infrastrukture

od 1.1.2010 dalje

- Najemnina za uporabo infrastrukture (najmanj v višini amortizacije)
- Komunalni prispevek
- Okoljske dajatve
- NUSZ (davek na nepremičnine ??)
- Drugi viri, ki z vidika izgradnje nove infrastrukture predstavljajo glavni vir (Proračun RS, Evropski kohezijski sklad, Evropski sklad za regionalni razvoj, Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja,...)

Programsko obdobje 2014- 2020 kot možen vir financiranja komunalne infrastrukture v prihodnje -1

Specifični cilj 1:

Zmanjšanje emisij v vode zaradi izgradnje infrastrukture za odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda

Ukrepi za doseganje prvega specifičnega cilja so:

- Investicije v primarno in sekundarno infrastrukturo za zbiranje in za ustrezno stopnjo čiščenja komunalnih odpadnih voda v območjih poselitve s skupno obremenitvijo enako ali večjo od 2.000 PE, ki še ne izpolnjujejo zahtev Direktive 91/271/EGS.

Med načrtovanimi projekti izgradnje okoljske infrastrukture za ta območja bodo prednostno obravnavani tisti projekti, ki bodo zagotovili zmanjšanje emisij v vodna telesa, za katera je skladno z načrtom upravljanja voda iz predpisa, ki ureja načrt upravljanja voda ugotovljeno, da so v slabem stanju ali da okoljski cilji zanje ne bodo ali verjetno ne bodo doseženi

Programsko obdobje 2014- 2020 kot možen vir financiranja komunalne infrastrukture v prihodnje -2

Specifični cilj 2:

Večja varnost oskrbe z zdravstveno ustrežno pitno vodo

V okviru drugega specifičnega cilja bodo podprti naslednji ukrepi:

- Na področju zagotavljanja zdravstveno ustrezne pitne vode bodo sredstva namenjena izgradnji novih in rekonstrukciji obstoječih vodovodnih sistemov (primarna in sekundarna omrežja) z namenom izboljšanja varne oskrbe prebivalcev s kakovostno pitno vodo in zmanjševanja izgub pitne vode.
- Sredstva bodo namenjena tudi ukrepom za sanacijo in aktivno zaščito vodnih virov in vzpostavitvi ustreznega sistema za spremljanje kakovosti pitne vode in varstvu vodnih virov .

Gre torej za ukrepe za zmanjševanje vodnih izgub na javnih vodovodih in zagotavljanjem rezervnih vodnih virov za javne vodovode

Vodilna načela za izbor projektov

Vsi ukrepi iz prednostne naložbe bodo pri izboru upoštevali relevantna horizontalna načela, ki so opredeljena v poglavju 1.1.4. OP.

Poleg teh kriterijev bodo imeli pri izboru prednost projekti, ki:

- Zagotavljajo možnost doseganja sinergijskih učinkov z drugimi področji in na enoto vloženi sredstev prinašajo največje možne okoljske koristi/učinke
- poleg sinergijskih učinkov sočasno izkazujejo pripravljenost na izvedbo (i.e. pridobljeno gradbeno dovoljenje).
- predstavljajo morebitne neizvedene faze projektov, ki so sofinancirani v OP ROPI.
- se, v primeru novih sistemov prednostno umeščajo izven naravovarstveno pomembnih območij, še posebej varovanih območij in v strnjениh gozdnih površinah. V primeru, da drugih prostorskih možnosti ni, bodo prednostne umestitve ob že obstoječih vodih.
- zagotavljajo učinkovite institucionalne ureditve za pripravo in izvajanje projektov še posebej v primerih, ko je upravičenec lokalna samoupravna skupnost;
- so skladni z novimi predpisi, ki urejajo področje presoje vplivov na okolje

Dodatna načela za izbor projektov za posamezna specifična področja vlaganj -1

Gradnja infrastrukture za odpadno vodo:

- rok ureditve aglomeracije skladno z Direktivo o čiščenju komunalne odpadne vode,
- pripravljenost projektov, razmerje med višino investicije ter številom aglomeracij in PE.

Dodatna načela za izbor projektov za posamezna specifična področja vlaganj -2

Gradnja javne infrastrukture za oskrbo s pitno vodo

- zagotovljena **dolgoročna primernost** (količina, kakovost) vodnega vira,
- zagotovljena **gospodarna in varna raba zajetij** za pitno vodo v skladu s predpisano hierarhijo (Uredba o oskrbi s pitno vodo):
 - priključitev na nov ali obratujoč transportni vodovod
- ob zagotavljanju novih zajetij za pitno vodo se ta prednostno **usmerjajo na neonesnažene vodne vire in vodne vire, ki jih je lažje in gospodarnejše varovati**
- **zagotovljene rezervne zmogljivosti** in zagotavljanje zanesljivosti in varnosti obratovanje javnega vodovoda v skladu s predpisanimi merili (Uredba o oskrbi s pitno vodo: Vsak javni vodovod mora imeti zagotovljena rezervna zajetja za pitno vodo, iz katerih se lahko v nujnih primerih zagotavlja oskrba s pitno vodo na območju javnega vodovoda, vsaj v nujnem obsegu porabe pitne vode, pri čemer se za nujni obseg porabe pitne vode šteje zagotavljanje pitne vode za pitje in osnovno higieno prebivalstva ter nujne dejavnosti za delo in življenje na območju javnega vodovoda).

Ciljni kazalniki in višina sredstev v KS -1

ID	Kazalnik ali ključna faza izvajanja	Merska enota, kadar je ustrezno	Sklad	Kategorija regije	Končni cilj (2023)
6.1.4	Povečanje števila prebivalcev, ki bo deležno boljše oskrbe s pitno vodo	Število prebivalcev (novih)	Kohezijski Sklad 125 mio €	Slovenija	120.000
6.1.5	Povečanje obremenitve s komunalno odpadno vodo iz aglomeracij z obremenitvijo večjo od 2000 PE, ki se čisti na komunalni ali skupni čistilni napravi	PE (novih)	Kohezijski Sklad 125 mio €	Slovenija	100.000

Opažanja

- nesistemski pristop k pripravi projektov
- dolgotrajna priprava dokumentacije
- slaba analiza variant (variantiranje)
- najcenejši ponudnik ni najugodnejši
- predimenzionirana infrastruktura
- ni prioriternih seznamov investicij
- pomanjkanje ustreznega znanja pri lastnikih infrastrukture (občine)
- načrtovanje predimenzionirane infrastrukture

Vpliv infrastrukture na ceno

- NEPOSREDNI (omrežnina)
- POSREDNI (obratovanje,...)

Nujnost vključevanja v ceno (POGOJ ZA PRIDOBITEV EVROPSKIH SREDSTEV) in zagotavljanje finančnih virov

Vpliv na poslovanje gospodarstva in obremenitve prebivalstva

NUJNOST NAČRTOVANJA IN IZVEDBE EKONOMSKO UČINKOVITIH SISTEMOV!!!

Zaključek

- Kohezijski sklad (evropska sredstva) je ključen finančni vir za sofinanciranje izgradnje okoljske infrastrukture
- Priprava projektov zahteva čas
- Finančna perspektiva 2014 – 2020 tudi daje velik poudarek infrastrukturi

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Hvala za pozornost!